

कक्षा नौ को नेपाली पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त नमुना अभ्यासको अध्ययन

शोधार्थी

रजना न्यौपाने

क्याम्पस क्रमाङ्क र शैक्षिक वर्ष:- ४९ (२०६९/२०७०)

त्रि.वि दर्ता नं:- ९-२-७३७-१२३-२००९

दोस्रो वर्षको परीक्षा क्रमाङ्क (वर्ष):- २१८००१८ (२०७०)

नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका निमित्त प्रस्तुत शोधपत्र

शोधपत्र पेस गरेको मिति

वि.सं. २०७५।०४।०९

इ.सं २५ जुलाई, २०१८

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

जनता बहुमुखी क्याम्पस

नेपाली शिक्षा विभाग

इटहरी सुनसरी

शोधपत्र भाइभा भएको मिति

वि.सं. २०७५।०५।०८

इ.सं. २४ अगस्ट, २०१८

जनता बहुमुखी क्याम्पस
इटहरी, सुनसरी
स्थापित : २०४५

(त्रिभुवन विश्वविद्यालय र उ.मा.शि.परिषद्बाट सम्बन्ध प्राप्त)
विज्ञान, व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षाशास्त्र सङ्काय

शोधनिर्देशकको सिफारिसपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, जनता बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली शिक्षा विभाग अन्तर्गत एम.एड. दोस्रो वर्षकी विद्यार्थी रजना न्यौपानेले नेपा.शि ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत कक्षा नौ को नेपाली पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त नमुना अभ्यासको अध्ययन शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार पारेकी हुन् । प्रस्तुत शोधपत्र सम्बन्धित तहका निमित्त उपयुक्त भएकाले आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति :-२०७५।०४।०९

.....

शोध निर्देशक

नवीन कुमार शर्मा

जनता बहुमुखी क्याम्पस
इटहरी, सुनसरी
स्थापित : २०४५

(त्रिभुवन विश्वविद्यालय र उ.मा.शि.परिषद्बाट सम्बन्ध प्राप्त)
विज्ञान, व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षाशास्त्र सङ्काय

स्वीकृति- पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपाली ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ यस विभागका विद्यार्थी रजना न्यौपानेले तयार पार्नुभएको कक्षा ९ को नेपाली पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त नमुना अभ्यासको अध्ययन शीर्षकको शोधपत्र नेपाली शिक्षा विषयमा स्नाकोत्तर उपाधिका निमित्त उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

नाम	पद	हस्ताक्षर
१. मदनराज बराल	विभागीय प्रमुख	.....
२. नवीन कुमार शर्मा	शोधनिर्देशक	.....
३.	बाह्य विशेषज्ञ	.....

स्वयम् घोषणा

म शोधार्थी रजना न्यौपाने के घोषणा गर्दछु भने प्रस्तुत शोधपत्र मेरो मौलिक अनुसन्धान हो । शोधपत्रको कुनै अंशसमेत मैले कहीं कतैबाट हुबहु नक्कल गरेकी होइन । आवश्यकताअनुसार सन्दर्भ र स्रोत खुलाई पूर्वकार्यको प्रयोग गरेकी छु । यदि कतैबाट हुबहु नक्कल गरेको प्रमाणित भए त्यसबाट आउने सबै खाले परिणामहरुको सामना गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु । यस सम्बन्धमा पछि कहीं कतै र कुनै किसिमको उजुरबाजुर गर्ने छैन ।

शोधार्थी

.....

(रजना न्यौपाने)

स्नातकोत्तर दोस्रो वर्ष (नेपाली शिक्षा)

जनता बहुमुखी क्याम्पस, इटहरी

मिति :- २०७५/१०/१०

कृतज्ञता ज्ञापन

कुनै पनि विद्यार्थी तथा शिक्षक लगायत अन्य वस्तुमा मूल्याङ्कन गर्नुपर्दा अभ्यासलाई बढी महत्व दिइन्छ । यसै क्रममा विद्यार्थीका आन्तरिक तथा बाह्य मूल्याङ्कन गर्नका लागि अभ्यासको जरूरी पर्दछ । अभ्यासले मान्छेलाई पूर्ण तथा परिष्कृत बनाउँदै लैजान्छ । विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो गन्तव्यसम्म सफल तरिकाले पुऱ्याउन अभ्यासले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ ।

शोधपत्र लेखनका क्रममा भएका कमिकमजोरीलाई थप चर्चा प्रदान गर्नु हुने आदरणीय गुरु नवीन कुमार शर्मा, शीर्षकको चयनमा अपेक्षित सहयोग गर्नुहुने गुरु दीपक प्रसाद न्यौपाने र नेपाली शिक्षा विभागका प्रमुख मदनराज बरालप्रति हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।

यस शोधकार्यको समष्टि सङ्कलन सर्वेक्षण तथा विश्लेषणका क्रममा सहयोग पुऱ्याउने बोर्डिङ स्कूलका छात्रछात्रालाई धन्यवाद प्रकट गर्न चाहन्छु ।

शोधपत्र लेखनका क्रममा घरयासी साथसाथै आर्थिक रुपमा सहयोग गरी लेखन कार्यलाई सहज बनाइदिने मेरा घरपरिवारलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । प्रस्तुत शोधपत्र छिटो छरितो र शुद्ध रुपमा क्रमबद्ध गरी सहयोग गरिदिनुहुने दोभान ट्राभल्स एण्ड टुर्स इटहरी -२०, तरहरालाई हृदयदेखि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्तमा आवश्यक मूल्याङ्कन गरी स्वीकृतिका निमित्त नेपाली शिक्षा विभागमा प्रस्तुत गरेकी छु ।

मिति :-२०७५।०४।०९

शोधार्थी

रजना न्यौपाने

क्रमाङ्क (वर्ष):- २१८००१८ (२०७०)

विषय सूची

अध्याय एक : शोध परिचय	पृष्ठ संख्या
१.१ पृष्ठभूमि	१-३
१.२ समस्या कथन	३-४
१.३ अध्ययनको औचित्य र महत्व	४-५
१.४ अध्ययनको उद्देश्य	५-६
१.५ अध्ययनको परिसीमा	६
१.६ पारिभाषिक / प्राविधिक शब्द	६-७
अध्याय दुई : पूर्वकार्यको समीक्षा तथा धारणात्मक संरचना	
२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा	८-१२
२.२ पूर्वकार्यको उपयोगिता र कार्यान्वयन	१२
२.३ सैद्धान्तिक / धारणात्मक संरचना	१२-१४
अध्याय तीन : अध्ययनको प्रक्रिया / विधि	
३.१ अध्ययनको संरचना	१५
३.२ जनसङ्ख्या र नमुना	१५-१६
३.३ नमुना छनोट प्रक्रिया	१६
३.४ तथ्याङ्क सङ्कलनका साधन	१६
३.५ तथ्याङ्क विश्लेषण र व्याख्या प्रक्रिया	१६

अध्याय चार : नतिजा/ परिणाम र छलफल

४.१ नतिजा/ परिणाम	१७-२७
४.२ छलफल/ व्याख्या	२७-४०

अध्याय पाँच : निष्कर्ष, सुझाव तथा उपयोगिता

५.१ निष्कर्ष	४१
५.२ सुझाव	४३
५.३ उपयोगिता	४३
५.३.१ नीतिगत तह	४३
५.३.२ कार्यान्वयन तह	४४
५.३.३ आगामी अनुसन्धानका लागि शीर्षक	४५
सन्दर्भ सामग्री	४६-४७
परिशिष्ट	